

Symbol
prečiarknutého
koša znamená,
že odpad
nepatrí do
zmesového
komunálneho
odpadu:

označenie pre
elektroodpad

označenie pre
použitú batériu

označenie pre
odpady z obalov

TIPY, AKO PREDCHÁDZAŤ VZNIKU ODPADOV V DOMÁCNOSTI

- **Obmedzte nákupy** – to, čo naozaj nepotrebujeme, nekupujeme. Zamyslime sa, či nový výrobok skutočne potrebujeme a ako často a dlho ho budeme využívať. Ak sa to dá, požičajme si ho z požičovne, od priateľa alebo opravme nefunkčný.
- Na prenos nákupu využívajme **textilné tašky**, ktoré sa zmesia do kabelky či do vrečka a vydržia niekoľko rokov.
- Kupujme **bezobalové ovocie a zeleninu**, ktoré môžeme prenášať vo vlastnoručne ušitých látkových vrečkách. Tie sa dajú využiť aj na pečivo a chlieb.

VÝZNAM TRIEDENIA ODPADOV:

Odpady skončia na správnom mieste – na zberných dvoroch. Odtiaľ sú odvezené do spracovateľských závodov, kde sú ekologicky zrecyklované.

Šetríme prírodné zdroje – mnoho látok obsiahnutých v produktoch (plasty, sklo, kovy, olovo a pod.) je možné recykláciou použiť opakovane. Druhotné suroviny získané recykláciou nemusíme získavať z prírody, čím šetríme prírodné zdroje a okolitú krajinu.

Chránime ľudské zdravie – odpad, ktorý skončí na skládke, sa nerozloží desiatky až stovky rokov (napr. plasty). Naopak, pôsobením počasia sa z nich uvoľňujú škodlivé látky, ktoré znečisťujú pôdu, vodu a vzduch a spôsobujú civilizačné ochorenia (alergie, onkologické ochorenia a pod.).

Chránime životné prostredie – faunu a flóru. Ak odpad skončí v lese alebo v poli, toxické látky sa uvoľnia do pôdy a vodných tokov a stávajú sa súčasťou potravinového reťazca.

Aký odpad je najlepší? Ten, ktorý nevznikne!

- Nakupujeme **bezobalové čistiace prostriedky a kozmetiku** do vlastných nádob.
- Uprednostňujeme **sklenené obaly** pred plastovými (niektoré druhy potravín, kozmetika, nádoby, misky a pod.).
- Ak použijeme plastové vrečko, **využijeme ho opakovane**.
- Prednostne používame **vodu z vodovodu**, prípadne si nainštalujeme vodný filter – z dlhodobého hľadiska šetríme nielen peniaze, ale aj prírodné zdroje a životné prostredie.
- **Elektrozariadenia** ako mobil **využívajme dlhšie** obdobie a funkčný elektrospotrebič nezhadzujeme. Darujme ho!
- **Kupujeme kvalitné elektrozariadenia**, ktorých životnosť je niekoľkonásobne dlhšia ako životnosť lacnejšieho variantu.
- Uprednostňujeme **opakovane nabíjateľné batérie** pred jednorazovými. Ak je to možné, ako zdroj energie využijeme elektrickú sieť.

Triedzte odpad
s nami ———
**ELEKTRO-
ZARIADENIA
A BATÉRIE**

NETRIAFAJTE DO ČIERNEHO!

Každý pôvodca odpadu, teda aj domácnosti, sú povinné nakladať s odpadmi v súlade so zákonom o odpadoch: triediť komunálny odpad podľa jednotlivých zložiek: papier, plasty, sklo, kovy, viacvrstvé kombinované materiály (tzv. VKM - kartónové nápoje od mlieka, džúsov a pod.).

Každá obec má zavedený vlastný systém triedenia komunálneho odpadu. Na zber triedeného komunálneho odpadu sa v obci využívajú farebné nádoby, vrecia alebo ich kombinácia. Plasty, kovy a viacvrstvé kombinované materiály (VKM) sa môžu zbierať spolu do jednej nádoby/vreca v ľubovoľnej kombinácii podľa usmernenia obce.

Zberné nádoby na zber triedeného komunálneho odpadu musia byť navzájom farebne rozlíšené, označené štítkom (nálepkou) na viditeľnom mieste, ktorý obsahuje údaje o tom, aký odpad patrí do nádoby.

Elektroodpad a použité batérie nepatria do komunálneho odpadu! Je potrebné zaniest' ich do najbližšej elektropredajne alebo na zberný dvor v mieste bydliska. Použité batérie môžete odovzdať v každej predajni, v ktorej predávajú batérie, bez povinnosti kúpy novej.

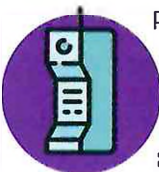
NEZABUDNITE!

Staré elektrospotrebiče a použité batérie musia byť **odovzdané v neporušenom stave**. Nesmú sa rozoberať a odovzdávať podomovým zberačom elektrozariadení.

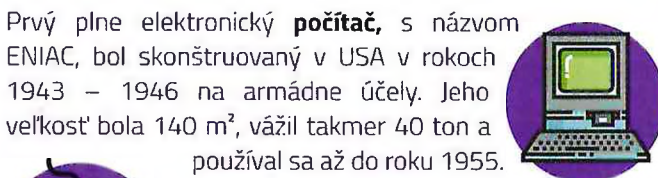
ZA ZBER A ODVOZ TRIEDENÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU DOMÁCNOSTI NEPLATIA. Financujú a zabezpečujú ho výrobcovia výrobkov, z ktorých vzniká odpad. Čím viac odpadov vytriedite, tým menej ich skončí v čiernych nádobách na netriedený (zmiešaný) komunálny odpad. Znížite tak nielen frekvenciu vývozov čiernych kontajnerov, ale aj vlastné výdavky spojené s financovaním odvozov zmiešaných komunálnych odpadov.

ELEKTROZARIADENIA A BATÉRIE

Vedeli ste, že...?

Prvý predchodca **mobilu** bol patentovaný v r. 1908 v Kentucky, v USA. Bol to bezdrôtový telefón so stanicou, ktorá mala veľkosť odpadkového kontajnera a dosah signálu do 800 metrov.

Prvý plne elektronický **počítač**, s názvom ENIAC, bol skonštruovaný v USA v rokoch 1943 – 1946 na armádne účely. Jeho veľkosť bola 140 m², vážil takmer 40 ton a používal sa až do roku 1955.

Prvá **počítačová myš** bola vyrobená z dreva.

Za vznikom batérie stojí taliansky prírodovedec Luigi Galvani, ktorý pri pitvaní žiab použil dva rôzne kovové nástroje, pričom žabou šklbalo, akoby ňou prechádzal elektrický prúd. Týmto zistením sa inšpiroval taliansky fyzik Alessandro Volta, ktorý v r. 1800 zostrojil prvý galvanický článok zložený z medi, zinku a kyseliny sírovej.

Len jedna nikel-kadmiová batéria z mobilu dokáže znečistiť takmer 600 000 litrov vody.

V roku 2018 bolo na európsky trh dodaných 239-tisíc ton batérií a takmer polovica z tohto množstva sa vyzbierala v rámci triedeného zberu.

www.sewa.sk

ELEKTROZARIADENIA A BATÉRIE

(triedime separátne od komunálneho odpadu)

ČAS ROZKLADU BATÉRIE

V prírode sa batérie rozkladajú **100 rokov**.

RECYKLÁCIU ELEKTROODPADU ZÍSKAME:

- ▶ kovy a vzácne kovy (zlato, striebro)
- ▶ plasty
- ▶ sklo

KDE RECYKLOVAŤ

V elektropredajniach a na zberných dvoroch v mestách a obciach.

ČAS ROZKLADU ELEKTRA

Elektro vyhodnené v prírode sa nikdy úplne nerozloží.

DÔLEŽITÉ

Batérie obsahujú ťažké kovy, ako je olovo, kadmium, nikel a ortuť. Všetky tieto kovy sú extrémne toxické. Nepatria do bežného smetného koša a nezahadzujeme ich do voľnej prírody, pretože sa z nich uvoľňujú nebezpečné látky, ktoré kontaminujú podzemné vody a pôdu.

Zlato získané z recyklácie elektrozariadení môže byť využité aj na výrobu šperkov.

Recyklácia **1 mil. notebookov** ušetrí energiu, ktorá sa rovná **spotrebe elektriny v 3,5 tis. domácnostiach** za rok.

1 žehlička

30 ocelových plechoviek